

คู่มือการปฏิบัติงาน
งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ
(วาทภัย)

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักปลัด
เทศบาลตำบลควนโดน
อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล

คำนำ

ด้วยปัจจุบัน สาธารณภัยยังคงมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากความแปรปรวนของภูมิอากาศโลก ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมไทยจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมืองอย่างรวดเร็ว ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงที่จะได้รับความเสียหายจากสาธารณภัยรุนแรงมากขึ้น ทั้งภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง ภัยหนาว และภัยจากการกระทำของมนุษย์ เช่น อัคคีภัย อุบัติเหตุทางถนน การรั่วไหลของสารเคมีอันตราย รวมทั้งสาธารณภัยหรืออุบัติภัยต่างๆ ที่เกิดขึ้น

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ ที่เกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงานจึงจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว มีประสิทธิภาพประสิทธิผล

ดังนั้น คณะผู้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเล่มนี้ จึงได้รวบรวมเนื้อหาสาระ หน้าที่ ลักษณะงานและขั้นตอนการปฏิบัติงาน การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ (วาตภัย) จัดทำเป็นรูปเล่มไว้ เพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน ตลอดจนเป็นการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือต่างๆ จากผู้มีส่วนได้เสีย ในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของหน่วยงานเทศบาล เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ ลักษณะงานและขั้นตอนการปฏิบัติงาน การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ (วาตภัย) ได้ดียิ่งขึ้น และสามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประสบภัยกรณีฉุกเฉิน

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เทศบาลตำบลควนโดน

สารบัญ

	หน้า
๑.หลักการและเหตุผล	๑
๒.วัตถุประสงค์	๑
๓.ขอบเขต	๑
๔.ผู้รับผิดชอบ	๑
๕.คำอธิบายศัพท์หรือนิยาม	๒
๖.เครื่องมืออุปกรณ์และอื่นๆ	๒
๗.เอกสารอ้างอิง	๒
๘.ขั้นตอนการทำงานหรือระเบียบปฏิบัติราชการ	๒
๙.รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน	๔
๑๐.แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง	๕
ภาคผนวก	

การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ (วาตภัย)

๑. หลักการและเหตุผล

สาธารณภัยยังคงมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากความแปรปรวนของภูมิอากาศโลก ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติประกอบกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมไทยจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมืองอย่างรวดเร็ว ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงที่จะได้รับความเสียหายจากสาธารณภัยรุนแรงมากขึ้น ทั้งภัยธรรมชาติเช่น อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง ภัยหนาว และภัยจากการกระทำของมนุษย์ เช่น อัคคีภัย อุบัติภัย การรั่วไหลของสารเคมีอันตราย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชน และมีบทบาทภารกิจในการเข้าไปให้ความช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยในลำดับแรก ก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ประกอบกับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยการท้องถิ่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในท้องถิ่นตน จึงถือเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องเตรียมความพร้อมในการป้องกันสาธารณภัยและพัฒนาขีดความสามารถในการเผชิญเหตุและให้ความช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย ภายหลังจากสถานการณ์ภัยยุติ

๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้การดำเนินงานจัดการงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลตำบลควนโดน มีขั้นตอน หรือกระบวนการ และแนวทางในการปฏิบัติงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน
๒. เพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนด ระเบียบหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ และมีประสิทธิภาพ
๓. เพื่อพัฒนาขีดความสามารถด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ สามารถลดความสูญเสียที่เกิดจากภัยพิบัติให้เหลือน้อยที่สุด
๔. เพื่อให้ประชาชนที่ประสบภัยได้รับการช่วยเหลือฟื้นฟูอย่างทั่วถึงและทันเวลา
๕. เพื่อบูรณาการระบบการสั่งการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างมีประสิทธิภาพ
๖. เพื่อสร้างระบบบริหารจัดการสาธารณภัยที่ดีและสอดคล้องกับวิถีการเกิดภัย

๓. ขอบเขต

คู่มือนี้ครอบคลุมขั้นตอนการช่วยเหลือประชาชน ตั้งแต่การรับคำขอรับความช่วยเหลือจากประชาชน การตรวจสอบข้อเท็จจริง การรวบรวมข้อมูล การรายงานผลการดำเนินการ และการเบิกจ่ายงบประมาณที่เกี่ยวข้อง

๔. ผู้รับผิดชอบ

เจ้าหน้าที่งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักปลัด เทศบาลตำบลควนโดน

๕. คำอธิบายศัพท์หรือนิยาม

การป้องกัน (Prevention) หมายถึง มาตรการและกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดขึ้นล่วงหน้าทั้งทางด้านโครงสร้าง และที่ใช้ด้านโครงสร้าง เพื่อลดหรือควบคุมผลกระทบในทางลบจากสาธารณภัย

การลดผลกระทบ (Mitigation) หมายถึง กิจกรรมหรือวิธีการต่างๆ เพื่อหลีกเลี่ยงและลดผลกระทบทางลบจากสาธารณภัย และยังหมายถึงการลดและป้องกันมิให้เกิดเหตุหรือลดโอกาสที่อาจก่อให้เกิด สาธารณภัย

การเตรียมความพร้อม (Preparedness) หมายถึง มาตรการและกิจกรรมที่ดำเนินการล่วงหน้าก่อนเกิดสาธารณภัย เพื่อเตรียมพร้อมการจัดการในสถานการณ์ฉุกเฉินให้สามารถรับมือกับผลกระทบจากสาธารณภัยได้ อย่างทันการณ์และมีประสิทธิภาพ

การจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) หมายถึง การจัดตั้งองค์กรและการบริหารจัดการด้านต่างๆเพื่อรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินทุกรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมความพร้อมรับมือและการฟื้นฟูบูรณะ

การฟื้นฟูบูรณะ (Rehabilitation) หมายถึง การฟื้นฟูสภาพเพื่อให้สิ่งที่ถูกต้องหรือได้รับความเสียหาย จากสาธารณภัยได้รับการช่วยเหลือ แก้ไขให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือดีกว่าเดิม รวมทั้งให้ผู้ประสบภัยสามารถดำรงชีวิตตามสภาพปกติได้โดยเร็ว

๖. เครื่องมืออุปกรณ์และอื่นๆ

๖.๑ จัดเตรียมเครื่องจักรกลยานพาหนะ เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นให้พร้อมใช้งานได้ที่ เช่น เครื่องเลื่อยยนต์ รถดับเพลิงพร้อมกระเช้าดับเพลิง รถบรรทุกน้ำ ตลับเมตร กล้องถ่ายรูป น้ำมันเชื้อเพลิง

๖.๒ จัดทำบัญชีเครื่องจักรกล ยานพาหนะ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงาน ภาควิชาหรือทุกภาคส่วน

๖.๓ จัดเตรียมระบบเตือนภัย

๗. เอกสารอ้างอิง

๗.๑ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐

๗.๒ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

๗.๓ หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๖๓

๗.๔ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๗ และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน

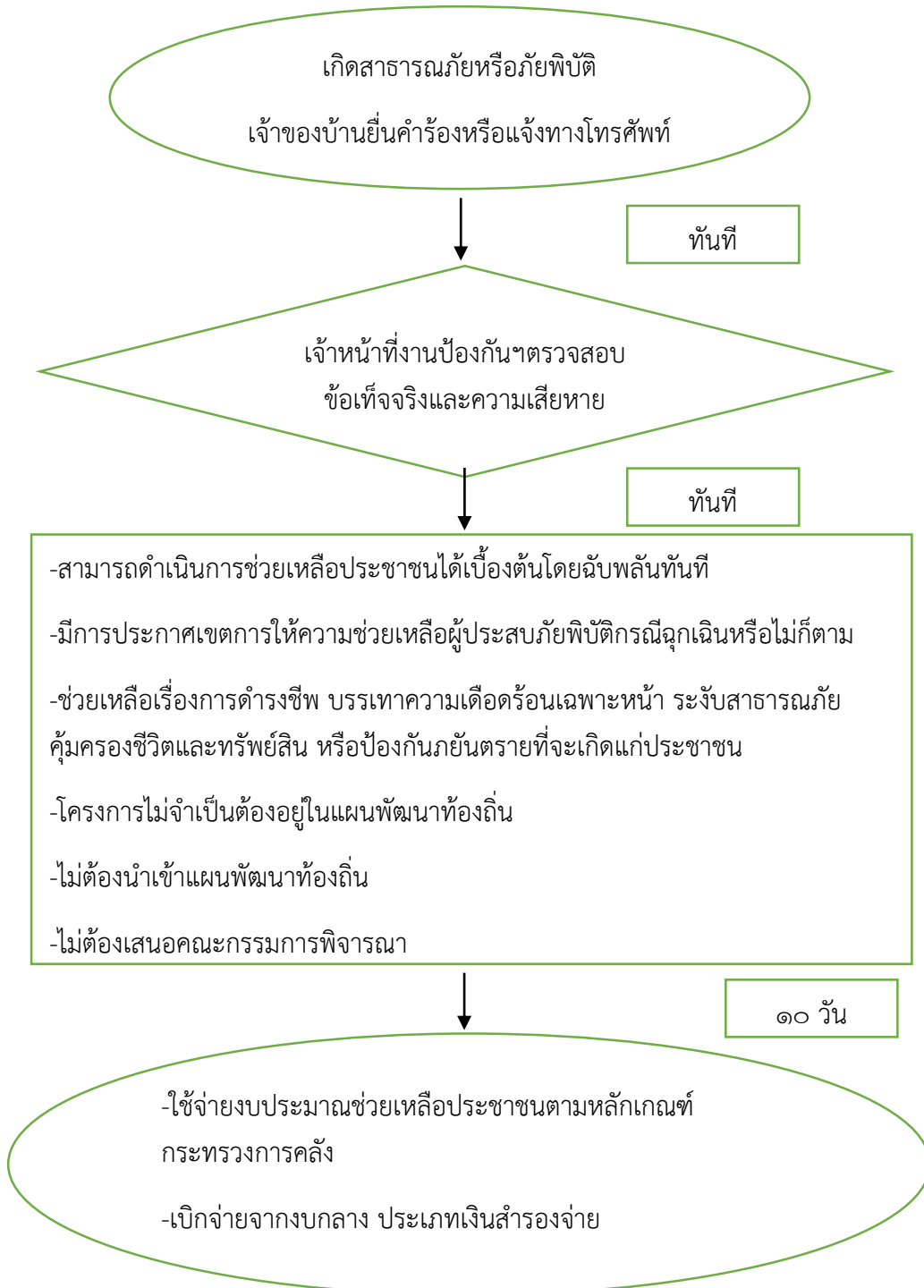
๘. ขั้นตอนการทำงานหรือระเบียบปฏิบัติราชการ

แนวทางการช่วยเหลือประชาชน

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดการช่วยเหลือประชาชนไว้ ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านสาธารณภัย ด้านส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านเกษตรกรรมผู้มีรายได้น้อยและด้านป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ โดยมีรายละเอียดแนวทางการช่วยเหลือประชาชน ดังนี้

๑. ด้านสาธารณภัย

๑.๑ สาธารณภัยหรือภัยพิบัติฉุกเฉิน

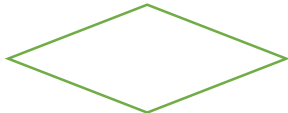
ความหมายของสัญลักษณ์ของกระบวนการ

จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดกระบวนการ

กิจกรรมและการปฏิบัติงาน

การตัดสินใจ

แสดงถึงทิศทางหรือการเคลื่อนไหวของงาน

๙. รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๙.๑ ขั้นตอนการให้ความช่วยเหลือ เมื่อเกิดภัยพิบัติ (วาทภัย)

๙.๑.๑ ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากภัยพิบัติ (วาทภัย) ยื่นคำร้องเป็นเอกสารหรือด้วยวาจาพร้อมเอกสารประกอบคำร้องมายัง งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลควนโดน

๙.๑.๒ เจ้าหน้าที่งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลควนโดน ออกตรวจพื้นที่และประเมินความเสียหายเบื้องต้น

๙.๑.๓ เจ้าหน้าที่งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลควนโดน ร่วมกับคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงที่เทศบาลตำบลควนโดนแต่งตั้ง ประเมินความเสียหายและจัดทำบันทึกคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง

๙.๑.๔ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดำเนินการขอความเห็นชอบเพื่อจัดซื้อจัดจ้างวัสดุเพื่อช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัย

๙.๑.๕ เจ้าหน้าที่งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลควนโดน ส่งมอบวัสดุในการซ่อมแซมบ้านให้แก่ผู้ประสบภัยและทำเอกสารเบิกจ่ายเงินให้แก่ร้านค้า

๙.๒ เอกสารประกอบการขอรับความช่วยเหลือ

๙.๒.๑ แบบฟอร์มยื่นขอรับความช่วยเหลือ (ขอรับได้ที่เจ้าหน้าที่ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลควนโดน

๙.๒.๒ สำเนาบัตรประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อน จำนวน ๑ ฉบับ

๙.๒.๓ สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ได้รับความเดือดร้อน จำนวน ๑ ฉบับ

๙.๒.๔ รูปถ่ายของทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหาย (ถ้ามี)

๙.๓ ช่องทางที่ขอรับความช่วยเหลือ

๙.๓.๑ แจ้งที่สำนักงานเทศบาลตำบลควนโดน หรือ

๙.๓.๒ แจ้งทางโทรศัพท์ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลควนโดน

โทร. ๐-๗๔๗๔-๐๔๔๐ หรือ ๐-๗๔๗๔-๐๒๙๒ หรือ

๙.๓.๓ Line group: “เทศบาลตำบลควนโดน” หรือ

๙.๓.๔. Facebook Fanpage: ทต.ควนโดน หรือ

๙.๓.๕. <http://www.khuandoncity.go.th/>

๑๐. แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

๑๐.๑ แบบฟอร์มยื่นขอรับความช่วยเหลือ

๑๐.๒ บันทึกคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง

๑๐.๓ ใบส่งมอบพัสดุ

๑๑. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑๑.๑ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐

๑๑.๒ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๖๐

๑๑.๓ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๑

๑๑.๔ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๖๖

๑๑.๕ หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินพระราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๖๓